

**שנת הלימודים
בצל המלחמה
עמ' 6**

פועלי כל הארצות התאחדו!

זה הדדק

زوهديرك ZO HADEREKH

גיליון 50 / 27 בדצמבר 2023

**יו"ר חד"ש: להפיל
את חומת השתיקה**

**הזמר שקולו
רעם למען
הצדק**

**האיגודים בארה"ב
נגד המלחמה בעזה**

רצח עם - שיח לגיטימי בערוץ 13

"פרשן חדשות 13 צבי יחזקאלי קורא לבצע פשעי מלחמה;
תגובת הערוץ: 'פלורליזם של דעות'."

שוקי טאוביס, "העין השביעית", 19.12.

מכתבים
למערכת

לא היה להם סיכוי

ליותם חיים, סאמר טלאקה ואלון שמריו זכרם לברכה כמעט שלא היה סיכוי. כל מי ששירת אי פעם במבצע צבאי בעזה יודע היטב, שרף ההפללה והוראות הפתיחה באש מאפשרים מצבים איומים כאלו. הטרגיות הבלתי נתפסת של מותם מחייבת אותנו לעצור ולדבר בכנות על המדיניות.

הסיטואציה ברורה: שלושת החטופים נורו למרות שעשו כל דבר אפשרי כדי לסמן את עצמם כמי שאינם מהווים איום על הכוחות: הם היו ללא חולצות, לא חמושים, צעקו בעברית והניפו דגל לבן. לפי דיווחים, הירי לעברם בוצע ממרחק של עשרות מטרים לכל הפחות. כלומר, קשה לטעון שהחיילים נמצאו בסכנת חיים מוחשית וישירה.

ההתמקדות בכך או לא דגל לבן מרחיקה אותנו במכוון מהדיון העיקרי. טענה זו מועלית לצורך הסטת הדיון הציבורי מהמדיניות שקובעים חברי הקבינט ומהפקודות שיוצרות לחיילים בשטח מהפיקוד העליון. איך לדוגמה עקרון כמו "אם יש ספק - אין ספק" נהפך על ראשו בהקשר העזתי. בעבר, כמו גם לבטח היום, יש גם דוגמאות ללוחמים המפעילים שיקול דעת עצמאי. ב-2014 נכנס צוות של גדס"ר נח"ל לבית ברצועה, נמנע מירי במהלך הכניסה למרות הנוהל שהוגדר לכוחות, ובכך מנע הרג של משפחה שלמה. מקרים חריגים כאלה מעידים על הכלל, על ההנחיות עצמן.

התעלמות מכך שיש אזרחים חפים מפשע שלא מתפנים היא טמינת ראש בחול. "זה מה שמגיע אלינו מלמעלה. לא אמורים להיות שם אזרחים. מי ששם דינו מוות", העיד בפנינו חייל שלחם ב-2014. אמירות כאלה משקפות התעלמות מכוונת של הפיקוד. זה בלתי מוסרי, ולא משנה כמה 'הקש בגג' יפילו או כמה פלאיירים יפוזרו.

אמירות כמו "אין חפים מפשע בעזה", הנשמעות כיום בכל פינה מפי חברי ממשלה, אנשי תקשורת וגנרלים בדימוס שיושבים באולפנים, מחלחלות ומשפיעות על התנהגות החיילים בשטח. מספיק היה לשמוע את הקריאות והשיח בשטח הכינוס עוד לפני הכניסה הקרקעית.

החטופים מוחזקים בלב שדה קרב. חטופות ששבו לביתן הבהירו שחלקן הוברחו בין בתים תחת הפצצות שלנו. אחרים סיפרו כי הובהר להם שכמה מהחטופים נהרגו בהפצצות ישראליות. אנחנו ממשיכים לסכן את חייהם, כשבמקביל כל מקבלי ההחלטות מפמפמים את התודעה הכוזבת שאך ורק מבצע צבאי יוביל לשחרור החטופים.

הבחירה לעסוק במה שאנחנו עושים בעזה היא לא רק חובה אזרחית, היא יכולה להציל חיים של ישראלים ושל פלסטינים. דווקא כישראלים, כמי שבחודשים האחרונים שולחים את החיילים להרוג ולהיהרג, יש לנו חובה להבין מה נעשה בשמנו ולדרוש תשובות אמיתיות. כלום ישנו צו מוסרי חשוב יותר משמירה על חיי אדם?

אבנר גבריהו, מנכ"ל שוברים שתיקה

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

לא יחד וגם לא ננצח

"הסיסמאות הנבובות - אני מבין את הצורך הנפשי בסיסמאות כאלה. אבל מה זה 'יחד ננצח'? איזה יחד? אני ובן גביר? אני וסמוטריץ'? אנחנו יחד? אם היינו יחד לא היינו מגיעים בכלל למצב הזה."

הצייר והסופר יאיר גרבוז, "כאן תרבות", 13.12.

העובדים ישלמו את מחיר המלחמה והכיבוש

"במקום כספים קואליציוניים, סמוטריץ' רוצה לשדוד גם את החסכוניות והפנסיות: הצורך למצוא מקורות תקציביים לממן את המלחמה ואת שיקום העורף מוביל את האוצר לכיסים של מעמד הביניים העובד. אחד המהלכים שהוא דוחף אליהם הוא הטלת מס על רווחי הון החל מהשנה השביעית של קרן השתלמות, והמהלך השני הוא בלימת הפטור ממס על קצבת פנסיה, בניגוד להתחייבות המדינה להגדילו."

עיריית אבישור ושלמה טייטבלאום, "כלכליסט", 17.12.

הכה את המומחה

"שאלה שנשאלה במסיבת העיתונאים שקיים ראש הממשלה עוררה עניין רב יותר מהשאר. ברשתות החברתיות היו שתהו אם גם שאלה, שנשאלה על ידי עיתונאי הנחשב לתומך נתניהו, הוזמנה על ידי נתניהו ותואמה עמו. השאלה היא: 'האם אתה עונד את דיסקית החטופים' ששאל הכתב הפוליטי של 'ישראל היום', יהודה שלזינגר. למשמע השאלה שלף נתניהו את הדיסקית מחולצתו והציג אותה בגאווה."

"זואלה", 17.12.

מזכיר חד"ש מודה למשטרת ישראל

"מועצת חד"ש נגד המלחמה והפשעים - התכנסה, ובכך התאפשר האירוע ההמוני הראשון נגד המלחמה בחברה הערבית. עוד סדק במדיניות ההשתקה וההפחדה של מתנגדי המלחמה הנפשעת הזו! תודה מיוחדת מגיעה לטמטום של משטרת ישראל, שניסתה להכשיל את האירוע בצורה לא חוקית והפכה אותו עניין ציבורי מהדהד!"

ציץ של אמג'ד שביטה, 17.12.

עשרות מקרים של הוצאות להורג

"אם בעקבות הרג שלושת החטופים בעזה הרמטכ"ל באמת רוצה לשנות משהו מעבר להצהרות, הוא צריך לדעת שבפרקליטות הצבאית שוכבים עשרות תיקים שנסגרו בטענות שקריות. בהם חיילי צה"ל ביצעו הוצאות להורג לא פחות מובהקות מזו שביצעו בחטופים. נערים פלסטיניים שנורו בלי שעשו דבר. באף אחד מהתיקים הללו לא הוגש כתב אישום."

ציץ של ג'ון בדאן, 18.12.

הצבא והמשטרה יצאו לתרבות רעה

"התקרית הטרגית, שבה חיילי צה"ל הרגו בעזה 3 חטופים שנמלטו משביים, לא צמחה יש מאין. היא מעוגנת בתרבות הירי של צה"ל על פלסטינים ושל המשטרה על ערבים ישראלים זה עשורים, בטיוח חקירות ובענישה מקלה."

ציץ של יוסי מלמן, 19.12.

ראיון עם יו"ר חד"ש וח"כ לשעבר עיסאם מח'ול

מאבק משולב במלחמה ובפשיזם

באמצעות החצנתו – כלומר מלחמה. הפשיזם פוגע לא רק בפלסטינים, אלא גם בישראלים הרוצים לחיות בשלום ובדמוקרטיה. מאז תחילת המלחמה אנו רואים שהשלטון בישראל שם את כללי המשחק הדמוקרטיים בצד ומתייחס אליהם, במקרה הטוב, כאל מטרה. לפני המלחמה התקיים כאן מאבק ארוך נגד ההפיכה המשטרית. אך כעת זו מתקדמת במהירות בחסות המלחמה.

לכן המאבק נגד המלחמה והמאבק נגד הפשיזם שלובים זה בזה. אנו פועלים להקמת חזית יהודית-ערבית רחבה ככל הניתן של כל מתנגדי הפשיזם ושוחרי השלום והדמוקרטיה. יש לנו בעלי ברית פוטנציאליים רבים בציבור היהודי ובציבור הערבי. בהקשר זה, אני רואה חשיבות מיוחדת במאבק משפחות החטופים. המדינה בגדה בתושבי עוטף עזה כאשר כשלה להגן עליהם ב-7 באוקטובר, וכעת היא בוגדת בהם שוב כאשר היא מסרבת לעסקת חילופי שבויים בשל רצונה להאריך את המלחמה. בחודשיים הראשונים למלחמה הצליחה הממשלה להשתיק את הביקורת באמצעות שיח האחדות - "ביחד ננצח". אך בשבועות האחרונים מתבהר בחברה הישראלית מחיר המלחמה. למלחמה גובה גם מחיר כלכלי כבד, שירוגש בכל ענפי המשק – למעט תעשיית הנשק המשגשגת. מעמד הביניים הישראלי נפגע מהמלחמה קשות. הממשלה, שסברה כי המלחמה תוציא את ישראל מהמשבר, תלמד שהמשבר רק יעמיק במישורים החברתי והמעמדי.

אולם המשבר לא יפתר בהחלפת נתניהו בגנץ. שורש המשבר הוא הכיבוש, והדרך היחידה לפתורנו היא הדרך המדינית. מאה שנים של סכסוך הוכיחו שאין פתרון של כוח – לא חיסול ישראל ולא הכנעת העם הפלסטיני. יש גבולות לכוח, כולל לכוח הישראלי. בארץ הזאת ישנם שני עמים בעלי זכות לחופש ולהגדרה עצמית לאומית, ואנחנו מבקשים לשתף פעולה עם כל מי שמכיר בכך.

מה תפקידה של חד"ש במאבק זה?

בעקבות אירועי 7 באוקטובר עלה בידי השלטון להשליט בישראל אווירה של פחד. בחברה הערבית פוחדים להביע דעה לגבי המלחמה, וגם יהודים רבים ממחנה השלום נרתעים ויושבים על הגדר. מאז 1948 לא היה בישראל מצב כה קיצוני, בו קריאה להפסקת המלחמה וההרג נחשבת מעשה קיצוני הראוי לעונש. בינתיים הצלחנו באומץ לסדוק את החומה הזאת, ואני גאה בתפקיד המוביל שמילאה חד"ש בכך. אך לא עשינו זאת לבדנו. יש לשבח את מאבק משפחות החטופים, ובמיוחד את פעילותה של ועדת המעקב. השלטון מבקש לטפח דמוניזציה ואיבה בין יהודים וערבים. ועדת המעקב במהלכים שהיא נוקטת תורמת רבות למאבק יהודי-ערבי נגד המלחמה והפשיזם ומונעת את בידודה של האוכלוסייה הערבית.

כעת אנחנו בפתחו של שלב חדש. יותר ויותר מחפשים את הכלים וההזדמנות לצאת למאבק נגד המלחמה והפשיזם. נוכחותנו, ככוח מאורגן עם עמדה פוליטית ברורה, יכולה להעניק להם ביטחון עצמי ורוח גבית. בשבועות הקרובים נודיע על מהלכים רחבים נוספים. זו העת שמאבקנו הדמוקרטי יפרוץ קדימה.

אסף טלגם

"מלחמה ופשיזם הם תאומים סיאמיים. פשיזם צומח בצל משבר שלא בא על פתרונו, ושואף להתמודד עם המשבר באמצעות החצנתו – כלומר במלחמה" – כך אמר השבוע ל"זו הדרך" יו"ר חד"ש עיסאם מח'ול. בראיון מתייחס מח'ול לפשיזם המתחזק בישראל ולתפקידה ההיסטורי של חד"ש במערכה.

מושב מועצת חד"ש ב-16.12 הוקדש למאבק נגד המלחמה והפשיזם. מה הקשר בין שני המאבקים?

ישראל מתמודדת היום עם משבר עמוק. המלחמה והכוחות הפשיסטיים בממשלה הם לא הגורם למשבר, אלא תוצאתו. זה משבר שהוביל בשנים האחרונות לאי-יציבות פוליטית ולחמש מערכות בחירות תוך שנתיים וחצי.

ביסודו, זה משבר של מדיניות הכיבוש וההתנחלויות. ישראל מסרבת לוותר על השטחים הכבושים ולאפשר הקמה של מדינה פלסטינית, אך בה בעת גם אינה מסוגלת לספח את השטחים, מחשש לאובדן הרוב היהודי במדינה. לכן, מדיניות הכיבוש הובילה את ישראל למבוי הסתום בו היא נמצאת כעת. הגאווה הגדולה של נתניהו היא הצלחתו, עד 7 באוקטובר, לדחוק את הנושא הפלסטיני לשוליים ולהתקדם בנורמליזציה עם העולם הערבי תוך התעלמות מהסוגיה הפלסטינית.

היסטורית, קיימת בציונות מחלוקת ארוכת שנים בין האסכולה הדמוגרפית לאסכולה הטריטוריאלית. בעוד שהאסכולה הטריטוריאלית ביקשה להשתלט על כמה שיותר שטח, האסכולה הדמוגרפית חתרה לשמור על רוב יהודי בשטחים שבשליטת ישראל, גם במחיר ויתור על חלקים מהארץ. הימין החדש אימץ למעשה את עקרונות "תוכנית ההכרעה", כפי שכינה אותה בצלאל סמוטריץ': לשמור גם על כל השטח וגם על רוב יהודי, וזאת באמצעות טרנספור. גישה זו שואפת לכפות על העם הפלסטיני בחירה בין שלוש אפשרויות: כניעה, פליטות או מוות.

לכן, מה שעושה ישראל כעת אינו קשור רק ב-7 באוקטובר. זו מלחמה אסטרטגית, המנצלת את הזעזוע המוצדק של הציבור הישראלי מהטבח שביצע חמאס כדי לפתוח במלחמה שלא אמורה להסתיים. לא רק נתניהו חושב כך – אפילו גנץ אמר שאין "היום שאחרי" בעזה. בדומה לנשיא בוש הבן, שהכריז שהמלחמה בטרור תהיה מלחמה גלובלית ומתמדת, גם הימין בישראל חותר למציאות של מלחמה ללא סוף. מטרתה היחידה היא - למנוע הקמה של מדינה פלסטינית שתאחד בין הגדה המערבית, רצועת עזה וירושלים המזרחית. המלחמה בעזה היא מלחמת השמד אכזרית הפוגעת בשני העמים. עשרים אלף פלסטינים כבר נהרגו בעזה, מאות אלפים נפצעו ומעל שני מיליון נעקרו מבתייהם. הכוחות הצבאיים האדירים שישראל מפעילה לא מצליחים להגיע להכרעה בלחימה. הם בעיקר הורגים אזרחים ומשמידים תשתיות ובניינים. בינתיים נהרגים עוד ועוד חיילים ישראלים. המלחמה לא תוביל להשמדת חמאס ולא להחזרת החטופים, אלא לשקיעת ישראל בבוץ העזתי.

מהם הצעדים הבאים במאבק?

המלחמה והפשיזם הם תאומים סיאמיים. הפשיזם צומח בצל משבר שלא בא על פתרונו, ושואף להתמודד עם המשבר

האבטלה בירושלים המזרחית גבוהה במיוחד

הצריח היא סוגייה עקובה מדם, שמניהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית במשרד העבודה מודע אליה. ועד המנופאים הארצי קורא למינהל הבטיחות להתעורר ולהפסיק להכשיר אתתים זרים שאינם דוברים עברית, באופן הפוגע בתקשורת מול המנופאים ומסכן את העובדים באתרים". הפועל הסיני הוא ההרוג ה-82 בתאונות עבודה מתחילת השנה ובהם 48 שנהרגו באתרי בנייה.

ככל שהמלחמה נמשכת, מחריף משבר התעסוקה בירושלים המזרחית שתחת כיבוש ישראלי. על-פי עמותת עיר עמים, הציג שירות התעסוקה נתונים חריגים במיוחד במזרח העיר: בחודש אוקטובר נרשמה עלייה של כ-300% במספר דורשי העבודה החדשים בקרב ערבים במחוז ירושלים. זאת, לעומת עלייה של כ-140% בקרב כלל תושבי מחוז ירושלים. בקרב הגברים, כוח העבודה העיקרי במזרח ירושלים, נרשמה עלייה של כ-500% בדורשי העבודה.

מעיר עמים נמסר שלגידול החד באבטלה כמה סיבות ובהן: פיטורי עובדים פלסטינים בהיקף רחב; מחסומים רבים בעוטף ירושלים ובתוך שטחה המוניציפלי המונעים הגעה למקומות עבודה; ואלימות של שוטרים ושל תושבים ישראלים כלפי פלסטינים המובילה לחשש מיציאה לעבודה במערב העיר.

"כאשר מביאים בחשבון שעוד לפני המלחמה חיו כ-70% מתושבי מזרח ירושלים מתחת לקו העוני – מבינים כי המשבר הנוכחי הוא קטסטרופלי. משפחות רבות מאוד במזרח העיר נקלעו למצב של אי-ביטחון תזונתי ונזקקות לסיוע במזון בסיסי. ההתארגנויות האזרחיות לחלוקת סלי מזון לא מצליחות לספק את הצורך הגדול, וידה של העירייה קצרה מלהושיע. במצב הזה משפחות רבות מוותרות על רכישת תרופות וחלקן אף מדרדרות לכדי רעב", הדגישה.

"לכן יש להוסיף את תחושותיהם הקשות של תושבי מזרח ירושלים, החווים במקומות עבודה משותפים, לרבות במוסדות עירוניים, פחד ותחושת רדיפה והשתקה" הוסיפו.

בעיר עמים העלו כמה הצעות לעזרה במצב הזה: להקל בתהליך קבלת סיוע בתווי מזון שבכוחם לעזור למשפחות באופן מידי; שיפור הממשק בין העירייה לביטוח לאומי לטובת התושבים; החזרת עובדים שפוטרו שלא כדין; הורדת המתיחות במקומות העבודה; התערבות למען הקלה במחסומים; פעולה להפסקת האלימות המשטרתית.

על-פי עיר עמים, במחלקת הרווחה בעיריית ירושלים מודעים למצבם הקשה של התושבים הערבים, "אך חסרים המשאבים הנדרשים לספק את המענה הנדרש. התארגנויות אזרחיות לחלוקת סלי מזון מצליחות לסייע לחלק מהתושבים, אך אין זה מספיק – הצורך גדול מאוד ומשפחות רבות נקלעו לקשיים משמעותיים". (עוד בנושא בעמ' 5)

82 הרוגים בתאונות

עבודה מתחילת השנה

טאנג ג'יאנאחואה (40) פועל בניין סיני, נהרג בשני (25.12) לאחר שנפגע מתבנית תעשייתית שהורדה באמצעות מנוף, באתר פרויקט "מגדלי י"ם" ברחוב סוקולוב בבת ים, בייזום קבוצת קנדה ישראל ובביצוע "תדהר בנייה". הקבוצה למאבק בתאונות בניין ותעשייה מסרה כי "התאונה הקטלנית היום התרחשה בעת שוועדת העבודה והרווחה של הכנסת אישרה תיקון לתקנות שיאפשר להפחית סכומי עיצומים המוטלים בגין הפרות בטיחות תעסוקתית על אף התנגדותנו לכך. מספר ההרוגים בתאונות עבודה באתרי הבנייה מתחילת השנה עלה בשליש לעומת השנה שעברה".

יו"ר ועד המנופאים הארצי בהסתדרות עובדי הבניין, רועי ויינשטיין, מסר בעקבות התאונה: "אנחנו כואבים עוד מוות חסר טעם. לצערי תאונות רבות מעין אלו עשויות להימנע בקלות. סוגיית התקשורת בין האתמים הזרים ומפעילי עגורן

הרעב גורם לתושבי עזה לפעול באלימות מתוך ייאוש

יו"ר ארגון הבריאות העולמי, טדרוס אדהנום ג'ברייסוס, ציין בראשון (24.12): "המחסור במזון ברצועה גורם לאנשים רעב קשה המוביל לפעול באלימות מתוך ייאוש, ואף לקחת אספקה ממשאיות הסיוע. אנו דורשים הגדלה מיידית של מזון ומים". ג'ברייסוס הדגיש כי קבוצות סיוע מטעם הארגון ומטעם האו"ם ביקרו בבתי חולים בצפון הרצועה, וכי עולה משם צורך דחוף בדלק, בתרופות, במים ובמזון. "עדיין לא ניתנה גישה בטוחה ומתמשכת לסיוע ההומניטרי", כתב, והוסיף: "אנחנו זקוקים להפסקת אש בדחופות".

על פי הדיווח של ג'ברייסוס, בית חולים שיפא, שהיה הגדול ברצועה עד לפלישה הישראלית, הפך מרכז סיוע ל-50 אלף עקורים. מחלקות רבות בו הפסיקו לפעול – והוא מעניק רק "שירותי רפואה בסיסיים ביותר". הוא גם לא מסוגל לספק מזון לעקורים "ועבורם סכנת הרעב היא מוחשית", הדגיש.

סוכנות הידיעות אי. פי. הודיעה בשני (25.12), כי 106 בני אדם נהרגו בתקיפה של חיל האוויר במחנה הפליטים אל-מראזי שבמרכז רצועת עזה, מזרחית לدير אל-בלח. דובר משרד הבריאות ברצועת עזה, אשרף אל-קודרה, אמר כי מספר ההרוגים עוד צפוי לעלות, והאשים את ישראל ב"ביצוע טבח בשכונת מגורים צפופה". צה"ל הודיע, כי הוא בוחן את הדיווח של משרד הבריאות בעזה על ההרג ההמוני של אזרחים באל-מראזי. הצלב האדום מסר כי מטוסי חיל האוויר הפציצו בראשון (24.12) דרכים מרכזיות במרכז הרצועה, משרד הבריאות הפלסטיני הודיע בריבועי (27.12), כי יותר מ-21 אלף תושבים תושבי עזה נהרגו מאז פרוץ המלחמה, רובם נשים וילדים. על פי המשרד, 53,320 נפצעו.

עיקבו אחרינו

האוצר חותר למנוע הגדלה של הקצבאות ושכר המינימום

הנפגעים השקופים של המלחמה: המובטלים

ערים מעורבות ובמשלחי יד לא מקצועיים, ולכן עלולים להיות בסיכון גבוה לאבטלה.

על פי האתר ההסתדרותי "דבר", בנק ישראל הדגיש שהפער בהכנסות בין יהודים וערבים היה קיים גם לפני המלחמה, אבל בעקבותיה הוא עלול להתרחב אף יותר. בתקופת הקורונה עמדה הכנסתם של עובדים ערבים שנפלטו לאבטלה או לחל"ת על 63% בלבד מההכנסה הקודמת שלהם, לעומת 84% בקרב האוכלוסייה היהודית.

מצבם של העובדים הערבים ושל עובדים יהודים רבים ברמות השכר הנמוכות עלול להיות קשה אפילו יותר. "דה מרקר" דיווח (20.12) שבאוצר שוקלים להעביר בכנסת הוראת שעה לפיה יוקפא עדכון השכר הממוצע במשק. כך ימנעו הגדלה של כמה קצבאות, בהן קצבת נכות, ושל שכר המינימום.

השכר הממוצע הרלוונטי לשכר המינימום ולקצבאות נקבע ב-1 בינואר בכל שנה, על בסיס השכר הממוצע בחודשים אוגוסט, ספטמבר ואוקטובר של השנה הקודמת. כך, ב-2022 היה השכר הממוצע הקובע 11,809 שקל בחודש. למ"ס פרסמה רק את נתוני השכר הממוצע עד ספטמבר, ואילו לגבי אוקטובר פורסמו אומדנים ראשוניים. לפי האומדן, השכר הממוצע באוקטובר היה 12,488 שקל בחודש.

אפרים דויד

האבטלה בקרב העובדים הפלסטינים - הגבוהה בעולם

האבטלה בקרב העובדים הפלסטינים הוכפלה מאז פרוץ מלחמת עזה ב-7 באוקטובר. כך מסר בשבוע שעבר (20.12) ארגון העבודה הבינלאומי (ILO) שמקום מושבו בז'נבה. ממחקר משותף שערך יחד עם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה הפלסטינית עולה, כי ברצועה אבדו 66% ממקומות העבודה בעקבות ההפצצות והלחימה - תוספת של 192 אלף מובטלים. גם מצב התעסוקה בגדה המערבית שתחת כיבוש ישראלי הורע: 32% ממקומות העבודה אבדו ונוספו 276 אלף מובטלים.

בסך הכל נוספו 468 אלף מובטלים חדשים עד 30 בנובמבר. נתון זה עולה על ההערכות המוקדמות לפיהן היה צפוי שבמהלך המלחמה יגדל מספר מחוסרי העבודה ב-390 אלף. על פי המחקר, מדובר באובדן הכנסות יומי של משפחות המובטלים של יותר מ-20 מיליון דולר (72 מיליון שקל). לפי התחזיות, האבטלה המשולבת בגדה וברצועה תעלה מ-24%, כפי שנרשמה ערב המלחמה, ליותר מ-46% - הגבוהה בעולם. כעת מקיפה האבטלה ברצועה כשני-שלישים מהעובדים ובגדה - כשליש. "זה שיעור האבטלה הגבוה ביותר שנרשם בשטחים הפלסטיניים מזה עשרות שנים", נאמר במחקר. "הפלסטינים בעזה הפכו חסרי כל ומתמודדים עם מחסור במזון, במים ובתרופות. המשכו של המשבר יגרום להרס הכלכלה והחברה... עקב המצור, מצבם של תושבי הרצועה ערב המלחמה היה קשה מאוד. אבל בעקבות המלחמה הקיום בעזה קשה מנשוא", סיכם ארגון העבודה הבינלאומי. (ר' הרחבה לגבי מזרח ירושלים בעמ' 4)

מאז פרוץ המלחמה, יותר מ-187 אלף עובדים ביקשו דמי אבטלה מהמוסד לביטוח הלאומי. 134 אלף מהם הוצאו לחופשה ללא תשלום (חל"ת) שלא מרצונם.

על פי הנתונים (19.12), בשבוע השביעי למלחמה (12 עד 16 בנובמבר) נרשם הממוצע היומי הגבוה ביותר של נרשמים חדשים לדמי אבטלה. נתונים אלו אינם כוללים 17 אלף עובדים שהוצאו לחל"ת מאז תחילת החודש.

כ-60% מכלל מבקשי דמי האבטלה מאז תחילת המלחמה הם בני 20-40 ו-40% מהם בגיל 41-67. כאלף עובדים בני 67 ומעלה, אשר אינם זכאים לדמי אבטלה, פנו לקבלת מענק הסתגלות. בנוסף, פנו לביטוח הלאומי גם יותר מאלפיים עובדים בני פחות מ-20, שאף הם אינם זכאים לדמי אבטלה.

יצוין שלמרות הגידול המתמיד במספר המובטלים בעקבות המלחמה, ההקלות בקבלת דמי אבטלה, שהוחלו בתחילת המלחמה, פגו בסוף נובמבר. משרד האוצר טרם הודיע אם ומתי הן יחודשו. בין ההקלות שניתנו: קיצור תקופת האכשרה לקבלת דמי אבטלה; ביטול החובה למצות ימי חופשה טרם מיצוי הזכאות לדמי אבטלה; הקטנת הקיזוז בדמי האבטלה למי שמיצה את ימי האבטלה שלו בשנים האחרונות (למשל: בעקבות הקורונה); ומענקי הסתגלות לבני 67 ומעלה - שכאמור אינם זכאים לדמי אבטלה.

האבטלה הוכפלה תוך חודשיים

מספר מקבלי דמי אבטלה אינו משקף את תמונת האבטלה הכוללת. שיעור האבטלה הרחב עמד על 10% בנובמבר (430 אלף מובטלים) לעומת 4.2% בחודש ספטמבר (191 אלף מובטלים) בטרם פרצה המלחמה. כך שתוך חודשיים, שיעור המובטלים יותר מהוכפל.

לפי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (למ"ס), שיעור האבטלה הרחב כולל את מחפשי העבודה שנותרו בלתי מועסקים, את מי שפוטרו בשנתיים האחרונות ולא חיפשו עבודה, את מי שלא עבדו בעקבות הוצאה לחל"ת וכן את מי שחיפשו עבודה בשנה החולפת והעידו על עצמם שהם רוצים ויכולים לעבוד, אך לא חיפשו עבודה שכן סברו כי אין עבודה המתאימה להם במקצועם או באזור מגוריהם.

יותר מובטלים ערבים

שיעור האבטלה הרחב בחברה הערבית עמד על 15.6% באוקטובר לעומת 8.6% בחברה היהודית - כך עולה מניתוח שביצע בנק ישראל לגבי הנתונים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. הירידה החדה בתעסוקה בחברה הערבית מבטאת את העובדה שכשליש מהעובדים הערבים מועסקים בענפים ובמשלחי יד החשופים לירידה בתעסוקה בטווח הקצר כתוצאה מהמלחמה, לעומת 14% מהעובדים היהודים. השיעור הגבוה של עובדים ערבים בתחום הבנייה, שמועסקים בו כ-15% מהעובדים הערבים לעומת כ-4% מהעובדים היהודים, הוא הגורם העיקרי התורם לפער בסיכון התעסוקה בין שתי קבוצות האוכלוסייה. בבנק ישראל הוסיפו כי 12% מהעובדים הערבים מועסקים בתחומים החשופים לפגיעה מהירידה בביקוש למוצרים ושירותים לא-חיוניים בתקופת המלחמה. זאת, לעומת 10% מהעובדים היהודים.

לפי ניתוח הבנק, 47% מהעובדים הערבים מועסקים ביישובים יהודיים או מעורבים, ו-7% מהם, כ-40 אלף איש, מועסקים בענפי תעסוקה שכוללים אינטראקציה גבוהה עם

פתיחת שנת הלימודים בצל המלחמה

להפסקה של הלימודים, מסוכנת מאוד למערכת ההשכלה הגבוהה ולמחקר. סטודנטים, חוקרים ומרצים ערבים לומדים ועובדים יחד כמעט בכל מכון מחקר ובכל מוסד לימוד בארץ. יצירת אווירה אקדמית בטוחה וחופשית עבור הסטודנטים הערבים היא קריטית עבור המשך המחקר וההשכלה במדינה. דברים אלו הודגשו בפני נציגי המל"ג, ועד ראשי האוניברסיטאות והמכללות ויו"ר האקדמיה הלאומית למדעים בדיון שהתקיים בנושא בשבוע שעבר (18.12) בוועדת המדע בראשות ח"כ איימן עודה (חד"ש-תע"ל).

קואליציית סטודנטים יהודית-ערבית

אנו בתנועת חד"ש סטודנטים מצביעים על ארבעה גורמים שבכוחם להבטיח את קיומה של שנת הלימודים האקדמית הקרובה כסדרה: הבטחת חופש הביטוי האקדמי; בקרה ומעקב אחר נשק אישי בקמפוסים; הבטחת שלומם הכלכלי של כלל הסטודנטים; ושמירה על חיים משותפים תקינים בין יהודים וערבים בקמפוסים.

אשר לחופש ביטוי אקדמי, מחקר אקדמי מחייב חשיבה ביקורתית, וזו אינה יכולה להתקיים בלי חופש ביטוי מלא. העיקרון הזה עומד בליבו של המחקר האקדמי בעולם. מהלכי האוניברסיטאות נגד הסטודנטים הערבים הם כתם קשה על מצחה של האקדמיה הישראלית. על האוניברסיטאות להבטיח לקיים חופש ביטוי מלא בקמפוסים, תוך שמירה על שיח מכבד ורגיש. עליהן לשדר מסר ברור לפיו הן לא יפגעו עוד בחופש הביטוי, וכי הן יפעלו כדי להנכיח שיח סבילי ופתוח בקרב כלל הסטודנטים.

בנושא הנשק האישי: חוקי הנשק לא מאפשרים לאוניברסיטאות למנוע הכנסה של נשק אישי לקמפוסים. לכן הפתרון הראוי הוא מעקב ובקרה אחר סטודנטים בעלי נשק אישי והקפדה על נהלים מחמירים בנושא נשיאת נשק בקמפוסים. על האוניברסיטאות לדרוש מהמשרד לביטחון לאומי רשימה של סטודנטים בעלי נשק אישי ולחייב אותם לעבור תדריכים בנושא.

לאחרונה הועלו בכנסת הצעות לתמיכה כלכלית בסטודנטים במילואים. זה צעד צודק, אך המשבר הכלכלי פגע לא רק בחיילי המילואים. סטודנטים, שלרוב עובדים בעבודות זמניות בשכר נמוך, הם בין הראשונים להיפגע. חיוני לגבש מערך רחב שיתמוך כלכלית בסטודנטים המגיעים מרקע סוציו-אקונומי נמוך ויבטיח להם את המשך לימודיהם.

הפחד והשנאה בין יהודים וערבים נמצאים בשיאם. על כן עלינו בחד"ש סטודנטים לקיים את תפקידנו ההיסטורי ולהיות גשר בין הכוחות הדמוקרטיים היהודים בקמפוס לבין הכוחות הערביים. בנושא זה חשוב לי להדגיש, כי מחאת הסטודנטים הייתה בין התנועות הבולטות בתקופת המחאות נגד ממשלת הימין. גם בזמן המלחמה, תנועת הסטודנטים ותנועת מחאת המרצים נמנות עם התנועות הראשונות שיצאו להפגין נגד הממשלה.

עלינו לפעול בכל קמפוס ליצירת קואליציה יהודית-ערבית רחבה ובעלת השפעה. אין זה אומר לבטל את הקואליציה הטבעית עם שאר התאים הערבים, אלא לחזק אותה. אי אפשר לצפות שכל התנועות יתמכו כבר בהתחלה בהפסקת הלחימה בעזה ובקידום הסכם מדיני. אך יש באפשרותנו לייצר קואליציה רחבה שתדרוש שמירה על ביטחונם ועל רווחתם של כלל הסטודנטים ושמירה על חופש ביטוי לכולם.

דויד מרגלית

בזמן שבעזה מתנהלת מלחמה עקובה מדם, ביום ראשון הקרוב, 31.12, עתידה להיפתח שנת הלימודים האקדמית במרבית המוסדות להשכלה גבוהה בארץ. שנת הלימודים הנוכחית כרוכה באתגרים רבים. לראשונה מאז פרוץ המלחמה ייפגשו המוני סטודנטים יהודים וערבים בכיתות הלימוד כדי ללמוד יחדיו. מפגש זה, באווירה הנוכחית, טעון מאוד וטומן בחובו סכנות ממשיות לשלומם הפיסי של הסטודנטים.

שני סקרים שנעשו טרם פתיחת שנת הלימודים מצביעים על תמונת מצב קשה ביותר של הסטודנטים הערבים. לפי סקר שערך מרכז אקורד באוניברסיטה העברית, 50% מהסטודנטים הערבים שוקלים לא להתחיל ללמוד; ו-48% אינם מאמינים כי מוסד הלימודים שלהם יגן עליהם במקרה של הטרדה או התעמרות. אשר ליחסי יהודים וערבים, תמונת המצב עגומה גם כן: 20% מהסטודנטים היהודים ומהסטודנטים הערבים פוחדים זה מזה במידה גבוהה. באופן משלים, 71% מהסטודנטים היהודים דיווחו כי אינם מרגישים אמפתיה כלפי סטודנטים ערבים ו-41% מהסטודנטים הערבים דיווחו באופן דומה על יחסם כלפי סטודנטים יהודים.

מסקר שערכה עמותת קו משווה עולה, כי 56% מהסטודנטים הערבים העידו כי אינם מרגישים בטוחים לחזור לקמפוס, ו-66% מהם העידו כי מוסד הלימודים שלהם מפלה ביחסו לטובת הסטודנטים היהודים במהלך המלחמה. בסקר זה העידו 7% מהמשיבים (כולם סטודנטים ערבים) כי הם מקפאים או מפסיקים את לימודיהם.

רדיפת סטודנטים ערבים

עד כמה שהתמונות העולות מהסקרים קשות, הן לא מפתיעות. ישנן סיבות רבות לכך שהסטודנטים הערבים חוששים מאוד מחזרה ללימודים באווירה הציבורית הנוכחית. הסיבה המהותית ביותר היא רדיפה של סטודנטים ערבים בעקבות פרסומים ברשתות החברתיות. מאז תחילת המלחמה, לגבי 160 סטודנטים ערבים, וגם כמה סטודנטים יהודים המתנגדים למלחמה, בוצעו הליכים משמעותיים מטעם הנהלות האוניברסיטאות על רקע פרסומים שנטען לגביהם שהם "תומכי טרור". רובם המכריע של הסטודנטים סיימו את ההליכים הללו ללא כל הרשעה, אך חלקם הועששו והוטלו עליהם סנקציות. כמה סטודנטיות אף נכנסו לכלא בעקבות פרסומיהן ושוחזרו במסגרת עסקת החטופים עם החמאס.

עוד גורם בעל השפעה בנושא הוא האווירה הציבורית בציבור היהודי. ספוג כאב וצער על המוות ההמוני והנוראי ב-7 באוקטובר, מקבל הציבור היהודי את תהליכי הפשיזציה, שמובילים נתניהו בן-גביר וסמוטריץ' גם בימי המלחמה, כמעט ללא התנגדות. הדבר בא לידי ביטוי בין השאר בחלוקה המסיבית וחסרת התקדים של נשק ע"י משטרת בן-גביר, ובהקמתן של "כיתות כוננות" בלתי מועילות ואף מסוכנות ברוב הערים בארץ. אך הדבר בא לידי ביטוי גם באטימות כמעט מוחלטת לסבלם של הפלסטינים בעזה. בחסות התקשורת הישראלית, הציבור היהודי בישראל כלל אינו מודע לזוועות שמחולל צה"ל בעזה ולמספר הבלתי נתפס של עקורים מורעבים חסרי כל. וגם כאשר מתייחסים בתקשורת לזוועות שקורות בעזה, לרוב הן מתקבלות בתגובה כמו: "הם הצביעו לחמאס, הם הביאו את זה על עצמם".

על כן, הפחד והחשש של סטודנטים ערבים מחזרה ללימודים הוא טבעי ומובן למדי. חשוב להדגיש שאווירה של פחד בקרב הסטודנטים הערבים, העלולה להוביל להקפאה או

סרבנות: לפנות ישיירות לחיילים

ההתנחלויות ובעלי ההון, אך התגובה שלנו צריכה להיות שיטתית ומופנית גם אל החיילים.

האנטגוניזם כלפי הימין הקיצוני המשיחי, אותו שכחה ההנהגה הממלכתית של מפלגות המרכז, לא נשכח בקרב האוכלוסייה. המילואימנים אשר איימו לסרב נגד ההפיכה רואים את מעלליהן של הציונות הדתית ובעלות בריתה בכנסת וזוכרים את מצב הביש של סדר הכוחות ב-7 באוקטובר.

כרגע קיימת מתחת לפני השטח תנועה המתנגדת להתנחלויות ולציבורים המטפחים אותן פוליטית. תנועה זו גדלה עם כל תרגיל חדש שבן גביר וליצניו מנסים. אם כי קשה לדעת עד לאן תוביל התפתחות זו, עלינו כקומוניסטים לפעול כדי להגביר את המתקפה הפוליטית על פרויקט ההתנחלויות, כולל עידוד לסירוב לשרת בשטחים הכבושים.

סירוב לשירות בשטחים הוא בעל פוטנציאל רחב יותר כיוון שחלק גדול מהציבור הישראלי, כולל בקרב הציונים המתונים, מכיר עכשיו יותר מתמיד בנזק הביטחוני אשר ההתנחלויות מסכות למדינה ולאזרחיה, יהודים וערבים כאחד. סירוב זה גם משרת את מטרות מק"י באופן דיאלקטי שכן המכשול הגדול ביותר בצד הישראלי לשלום ולהקמת מדינה פלסטינית הם ההתנגדות והכוח הפוליטי של הציונות הדתית. בסיס הכוח של תנועה זו הוא בהתנחלויות.

לכן כדי שנוכל לקדם את פתרון שתי המדינות, נחוצה תנועה ציבורית רחבה נגד הציונות הדתית שתכלול בתוכה את השמאל והמרכז הציוניים. תנועה כזו, כאשר תצמח, תוכל גם לשמש בסיס להתנגדות למלחמות אימפריאליסטיות אחרות ולא רק לכיבוש השטחים.

סירוב לשרת בשטחים הוא מרכיב אחד בקמפיין, אשר השמאל צריך להנהיג נגד ההתנחלויות והימין. זאת בלי להתעלם מצעדים אחרים שיש ואפשר לקדם כבר עכשיו. בהפגנות נגד ממשלת הדמים, אשר כבר מתקיימות והצפויות להתרחב עם ירידת עצימות הלחימה, עלינו להנהיג קו אקטיבי התוקף את הציונות הדתית ואת ההתנחלויות כפי שראינו לאחרונה אצל פעילי המפלגה בירושלים.

לספק אלטרנטיבה חברתית

הגישה שלנו לסירוב הובילה בפועל לכך שאין קול שמאלי המדבר אל החיילים - אוכלוסייה אשר כוללת את רוב הישראלים בשלב כזה או אחר בחייהם. השטח הזה הופקר לחלוטין לידי כוחות ימין קיצוני. אלה בנו לובי פוליטי משיחי חזק מאוד בקרב יחידות רבות בצבא, ואף הקימו יחידות מתנחלים משל עצמם.

בתקופת המהפכות ברוסיה (1905, 1917), פנה לנין ישירות לחיילים בצבא הצאר, אשר פשעיו היו גרועים עשרות מונים מפשעי צה"ל ואשר שיעבד עשרות מיליונים בארצות כבושות, וביצע אגטיציה פוליטית מוצלחת בקרבם. לחיילים אין בדרך כלל אידיאולוגיה פוליטית ברורה. מה שעובר להם בראש זה להשתחרר, לחזור הביתה ולקומם את החיים האזרחיים. אפשר לדבר אל שאיפות אלה בקלות בהסתמך אפילו רק על המצע הצנוע של חד"ש. אפשר ליישם אגטיציה פוליטית למען הדרישות החברתיות שלנו: חינוך אקדמי בחינם, דיור זול ורשת ביטחון כלכלית. אנשים צעירים אינם רואים ברובם עתיד שאפשר לצפות לו. חייל שדורשים ממנו להילחם ולמות למרות שעתידו מעורפל, יכול וצריך להיות איתנו.

עומר דה לנגה ודניאל נמירובסקי

הפגנת תמיכה בסרבן טל מיטניק (ראשון משמאל), שנידון השבוע ל-30 יום מעצר בשל סירובו לשרת בצבא כיבוש (צילום: מסרבות)

במשך זמן קצר בשנה החולפת היה נראה כי לסרבנות פוליטית יש מקום לגיטימי בחברה הישראלית. נוכח הניסיונות של הימין הקיצוני ושל ראש הממשלה נתניהו לממש את ההפיכה המשפטית, "נשבר" החוזה החברתי של צבא העם, אותו ניסתה התנועה הציונית לאכוף בקרב הבורגנות החילונית הישראלית ובחלקים המסורתיים בציבור היהודי.

פרסום מכתבי הקצינים והטייסים תרם קמצוץ של תקווה כי הציונים "המתונים" יהיו מוכנים להקריב את הביטחוניזם הישראלי כדי להגן על הדמוקרטיה הבורגנית שלהם. אך בעקבות מתקפת חמאס ב-7 באוקטובר הוכיחו אלה פעם נוספת, כי בשעת מבחן כולם יתייצבו לתפקידיהם ואף יהיו מוכנים להתפייס עם אותם גורמים אשר נלחמו בהם. זאת ביטאו כניסת גנץ לקבינט המלחמה והעלייה המשמעותית בפופולריות שלו בסקרים. כל עוד נמשך הכיבוש וכפתור הלחץ האדום, הקרוי "ביטחון", שריר וקיים בקרב הבורגנות החילונית, העילה של הגנה על המדינה מובילה לפשרנות עם הימין הקיצוני וגוברת על הצורך להגן על הזכויות הליברליות. בקרב השמאל הרדיקלי בישראל, הגישה כלפי הצבא היא בעיקרה פציפיסטית. חלקה האנטגוניסטית באופן ישיר כלפי הצבא בכללותו וכלפי חיילים. גישה זו נובעת מן הניתוח לפיו צה"ל הוא צבא אימפריאליסטי המשרת את האינטרסים של הבורגנות הישראלית והבינלאומית, כשהעיקרי ביניהם הוא פרויקט הקולוניאליזם ההתנחלותי בגדה המערבית ומעבר לה. המסקנה אליה הגיעו חוגי השמאל הרדיקלי היא שיש לעודד את הסירוב הגורף לגיוס ולאתגר את המערכת הביטחונית על ידי לחץ ציבורי ובניית תנועת המונים המתנגדת לצבא.

סירוב לשירות בשטחים

מנקודת מבט קומוניסטית, מסקנות אלו נכונות רק בחלקן ואינן מתיישבות עם הגישה הלניניסטית כלפי הצבא. בעוד שהצבא עצמו הוא כלי של המדינה הבורגנית לרצא את העם ולמשטר אותו, החיילים עצמם הם מגויסים ונמנים עם מגוון מעמדות וקבוצות חברתיות, אשר לרובם אין אינטרס משותף עם המתנחלים או הבורגנות. אם נשים את עצמנו בנפרד ואפילו מול אוכלוסייה זו, אנחנו למעשה ננתק את עצמנו מן הרוב המוחלט של האוכלוסייה הישראלית ונאבד את קהל היעד אשר אותו המסרים שלנו הכי הולמים – נוער וצעירים. איננו יכולים להתעלם מן הפשעים שצה"ל מקיים בשליחות

שון פיין, יו"ר איגוד עובדי הרכב, עם חברות בית הנבחרים רשידה טליב וקורי בוש בעצרת הפגנה בגבעת הקפיטול בושינגטון למען הפסקת אש ברצועת עזה (צילום: פיפילס וורלד)

האיגודים בארה"ב נגד מלחמת עזה

בדרישה להפסקת אש. זאת, חרף העובדה שמי שנחשב לדמות המרכזית בפלג השמאלי של הדמוקרטים, הסנאטור ברני סנדרס, סירב להצטרף לקריאה.

יחד עם זאת, סנדרס עצמו שלח לפני שבועיים (13.12) לנשיא ג'ו ביידן מכתב בו דרש לקצץ סכום של יותר מ-10 מיליארד דולר מהסיוע הכספי אותו מבקש ביידן להעביר לישראל. במכתב תקף סנדרס בחריפות את המלחמה בעזה בהדגישו כי פעולות צה"ל הן "זוועה המונית ופרק אפל בהיסטוריה המודרנית". הוא אף השווה אותן להפצצות בעלות הברית על העיר דרוזן בגרמניה במהלך מלחמת העולם השנייה, שהרסוה מחצית מהבניינים בעיר זו.

"המערכה הצבאית שמנהלת ישראל תיזכר בין כמה מהפרקים האפלים ביותר בהיסטוריה המודרנית. מערכה זו מנוהלת עם פצצות וצידוד שמיצרים ומסופקים בידי ארה"ב ומסובסדים מאוד בכספים של משלמי המסים האמריקאים. באופן טרגי, אנחנו שותפים לקטל הזה. זה לא רק אסון הומניטרי, אלא זוועה המונית", כתב סנדרס במכתב לביידן. בראיון שהעניק לכלי תקשורת בארה"ב אמר סנדרס, כי ביידן אמנם "מודאג מאוד ממספר האזרחים שנהרגו בעזה" אך על הנשיא לא להסתפק בהבעת דאגה בלבד, אלא לנקוט צעדים על מנת לעצור את הסיוע לישראל.

קואליציה למען הפסקת אש

האיגודים המקצועיים יזמו בשבועות האחרונים את הקמתה של "הקואליציה הלאומית למען הפסקת אש", בה בולטים איגוד עובדי הרכב, שסיים בהצלחה שביתה ממושכת במפעלי הרכב הגדולים; איגוד עובדי החשמל והאנרגיה; איגוד עובדי הדואר; וקואליציית העובדות למען האיגודים.

שון פיין, יו"ר איגוד עובדי הרכב, ערך עצרת בגבעת הקפיטול, בהשתתפות חברים בבית הנבחרים, בדרישה לשים קץ למלחמה ולשפיכות הדמים בעזה, ואמר: "המערכה נגד המלחמה היא חלק ממאבק רחב יותר של ארגוני עובדים נגד גזענות, שנאת נשים, אנטישמיות, איסלמופוביה, הומופוביה וכל צורה של אפליה בארצות-הברית ובעולם כולו".

נמרוד עובד

איגודי העובדים הגדולים בארה"ב הצטרפו בשבועות האחרונים למערכה נגד המלחמה בעזה. תחת הקריאה "איגודים למען הפסקת אש עכשיו", הפגינו חברי האיגודים בערים שונות וקראו לממשל של ביידן להפסיק את הסיוע הצבאי והכלכלי לישראל המנהלת מלחמה נגד העם הפלסטיני. האיגודים אף גייסו את חברי בית הנבחרים של האגף הפרוגרסיבי של המפלגה הדמוקרטית שהביעו תמיכה פומבית

ישראלים הפגינו בניו יורק למען הפסקת אש ברצועה

כמאה ישראלים ויהודים אמריקאים הפגינו בשבוע שעבר (19.12) בכיכר קולומבוס בניו יורק למען הפסקת אש מיידית והחזרת החטופים. "הלחימה לא מקדמת את שחרורם, אלא רק מסכנת את שלומם", אמרו המפגינים, שבין היתר קראו קריאות: "במלחמה אין מנצחים", "ביבי תתפטר", "החזירו את כולם מיד בחיים".

באירוע הוקראו גם עדויות של חטופים, הורים שכולים ופעילי שלום מעזה. אליק אלחנן, שאחותו נרצחה בידי איש חמאס בפיגוע ברחוב בן יהודה בירושלים ב-1997, נאם בהפגנה והדגיש "הדרך היחידה קדימה אינה עוד שפיכות דמים, נקמה או פתרון צבאי. הדרך היחידה היא רק מאבק בלתי-אלים משותף לישראלים ופלסטינים". המפגינים נשאו כרזות באנגלית בהן נכתב: "כולם תמורת כולם", "הפסקת אש מייד", "ישראלים אומרים: אין פתרון צבאי", "ישראלים נגד המלחמה" ו"נתניהו תתפטר". על פי נתוני משטרת ניו-יורק, מאז ה-7 באוקטובר נערכו בעיר 450 הפגנות נגד המלחמה.

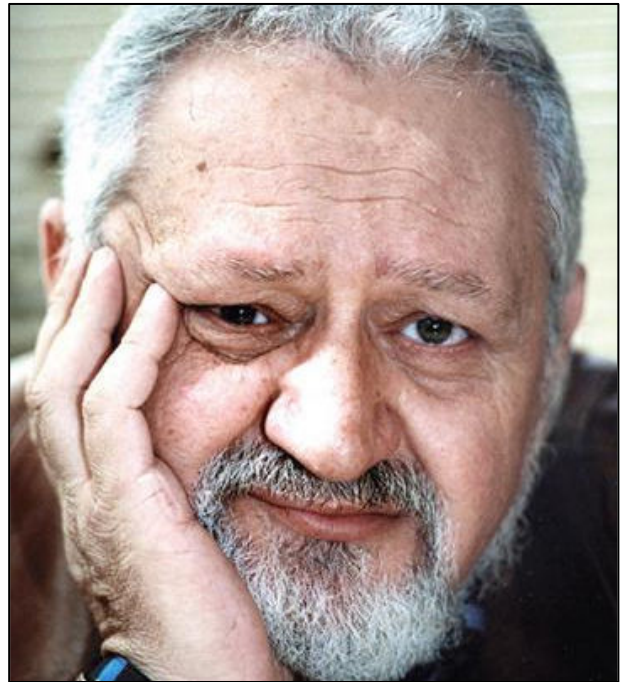
יממה לפניכן, משטרת וושינגטון עצרה 60 מפגינים יהודים, ערבים ופעילי שלום שהשתתפו בהפגנה בתוך בית המחוקקים האמריקאי בגבעת הקפיטול בקריאה להפסקת אש ולהפסקת הסיוע הצבאי לישראל. המפגינים התקבצו ברוטונדה שבמרכז הבניין והניפו שלטים שעליהם נכתב "הפסקת אש עכשיו" ו"הפסיקו לממן אלימות".

הזמר שקולו רעם למען הצדק

לילה בבניין על הכרמל. ישראלי כתב את התסריט ואת המוסיקה, הבימאי היה נתן גרוס והתפאורן – יגאל תומרקין. בריאיון לרגל הקרנת הבכורה של "המרתף", אמר ישראלי: "יש לי הרגשה כי אני מסתובב אתו [עם הרעיון של הסרט] מאז תום המלחמה. סיפור העלילה אינו מבוסס, אמנם, על רקע ביוגרפי שלי. אך עלי ספר ברוח, קורי עכביש, פזורי-תצלומים - תמונות שונות בסרט לקוחות מתצלומי החוויות האישיות שלי" ("קול העם", 18.4.1963).

שמעון ישראלי היה איש שמאל עקבי שנטל חלק בפעילויות פוליטיות וחברתיות שיזמו חברי מק"י. זכויות הפועות שלו באירועים של תנועת הידידות עם ברית-המועצות, במהלכן נהג לשיר את שירו הנודע של הזמר האמריקאי הנערץ עליו פול רוברסון "Old man river" ואת "שיר הפרטיזנים". על פעילותו כזמר וכשחקן קיבל בשנת 2004 את פרס התיאטרון הישראלי על מפעל חיים; בשנת 2015 – את פרס מפעל חיים מטעם אקו"ם; ובשנת 2022 – את פרס אריק איינשטיין לאמנויות של משרד התרבות.

תמר גוז'נסקי

שמעון ישראלי (צילום: יד ושם)

"כמה מהדמויות שהעלה בתוכניותיו תשארה, ללא ספק, חרותות זמן רב על לוחות לבם של הצופים בזכות אותה דרך הומור מיוחד שלו, הומור אנושי, רגיש, שאיננו נגרר אחרי הציניות המקובלת" – במילים אלה איפיינה המבקרת ליליה פתר ("קול העם", 22.6.1962) את רשמיה מהופעותיו של שמעון ישראלי.

הזמר, השחקן, הבימאי, הקולנוען והמוסיקאי שמעון ישראלי מת ב-15 בדצמבר. הוא נולד בשנת 1932 בוורשה במשפחת פוסטורסקי. משפחתו נרצחה ברובה בשנות הכיבוש הנאצי. ב-1946, בהיותו בן 14, הגיע לארץ עם אחותו הניה. רוב שנותיו חי בחיפה.

בריאיון ("קול העם", 7.6.1962), סיפר כי כילד עבד בחנות ספרים. לחנות נכנס השחקן הנודע שלמה ברטונוב. בעלי החנות סיפר לברטונוב כי "הילד חולם על תיאטרון", וברטונוב השיב: "תיאטרון זה הדבר היחיד שלמענו כדאי לחיות, ילד". אמירה זו אימץ ישראלי כמוטו לחייו.

בשירותו הצבאי הופיע בלהקה צבאית. לאחר שחרורו עבר לעבוד בתיאטרון ובמקביל שר בטריו "שלושת המיתרים". בשנים הרבות של פעילותו האמנותית יצר תשע תוכניות יחיד של מערכונים ופזמונים, שעמן נדד ברחבי הארץ, וביניהן: "סתם יום של חול", "התאומים", "לחם ושעשועים", "תורת היחסים" ו"הנסיך הקטן". כמה מהשירים ששר כתב והלחין בעצמו, ואחרים כתבו ועיבדו עבורו חיים חפר, נסים אלוני, דן אלמגור, נעמי שמר, יורם מטמור ויעקב אורלנד.

בהצגה "התאומים" המספרת של זוג אחים, גילם ישראלי את שתי הדמויות המנוגדות: האחד הוא נפש פיוטית ובעל חלומות, והשני – נוכל השואף להתעשר. באותה הצגה גילם ישראלי גם את דמותו של ברטו הכולגרי, שהיה לוחם במחתרת האנטי-נאצית ובארץ עבד כמברקן. כאשר קיבל סוף-סוף מברק שנועד לו – הייתה זו הודעת פטורים.

רשמי ילדותו של ישראלי באו לידי ביטוי בסרט "המרתף", המספר על ניצול שואה בשם עמנואל שרף, אשר עובד כשומר

נפתח פסטיבל סולידריות

לקולנוע וזכויות אדם

פסטיבל סולידריות לקולנוע וזכויות אדם, שנפתח ביום ראשון (24.12) בפעם ה-11, מתקיים במהדורה מיוחדת ומקוצרת בת שמונה ימים בסינמטק תל אביב ולראשונה – גם ביפו, בפרדס חנה ובנצרת.

בערב הפתיחה הוקרן בבכורה ישראלית "הכדור בידיים שלה", סרט בינלאומי עטור פרסים שהוצג השנה בפסטיבל קאן.

תוכנית הפסטיבל כוללת הקרנות מיוחדות לסרטים על עוטף עזה ודרום הארץ; הקרנות בכורה של סרטים מהעולם – מרביתם מפסטיבלים בינלאומיים מובילים, בהם: קאן, ברלין, סאנדנס, הוט דוקס ואחרים; וסרטים ישראליים בנושאי זכויות אדם. הפסטיבל כולל גם הרצאות, מפגשים, דיונים ואירועים בשיתוף האגודה לזכויות האזרח וגופים נוספים.

הסרטים מהעולם משקפים נושאים רלוונטיים למציאות הישראלית: מאבקים למען חופש הביטוי וחופש העיתונות ("בשולי החדשות", "אמת למראית עין"); דמוקרטיזציה ודיקטטורות ("מולדת", "באוקראינה"); זכויות נשים ("אלאהא", "קול באשה", "אימהות"); זכויות מבקשי מקלט ("השימוע"); משבר האקלים, ביטחון תזונתי ופערים חברתיים ("קרקע משותפת", "מאמבר פיירט").

ביום חמישי (28.12) יוקרן באולם סינמאנא בנצרת הסרט "תרשום, אני ערבי" על אודות חייו של המשורר הלאומי הפלסטיני מחמוד דרוויש.

לדברי מייסד ומנהל הפסטיבל דני וילנסקי: "פסטיבל סולידריות שואף להעלות לשיח ציבורי בישראל סוגיות חברתיות-פוליטיות מרכזיות באמצעות הקרנתם של סרטים פורצי דרך בנושאי זכויות אדם מישראל ומהעולם, קידום השלום, דמוקרטיה וזכויות אדם בצד שוויון וצדק חברתי".

יוסי אבו

לתוכנית הפסטיבל: <https://www.solidaritytlv.org/>

לזכרו של אסעד יוסף כנאנה

בשותפות היהודית-הערבית, את צניעותו ואת אהבת האדם העובד שהנחיל לנו, חבריו.

תמר גוז'נסקי

מועדון קולנוע הגדה השמאלית

טרילוגיות המצב האנושי \ מאסאקי קוביאשי

חלק שלישי: תפילתו של החייל

יקדים את ההקרנה ד"ר דן חיוטין

יפן | 1961 | יפנית עם כתוביות באנגלית | 190 דק'

יום שני, 1.1.24, 20:00, אחד העם 70, ת"א

מפגש לזכרו של בנימין גונן

עובדים במלחמה או מלחמה בעובדים?

בהשתתפות עו"ד מור סטולר, ד"ר אפרים דויד,

הסופר אבשלום קווה ועזיז בסיוני, יו"ר סיעת

חד"ש בהסתדרות

יום חמישי, 4.1.24 בשעה 19:00

אולם הגדה השמאלית, אחד העם 70, ת"א

המפלגה הקומוניסטית הישראלית

והחזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון - חד"ש

אבלות על מותו של איש העם ופורץ הדרך

אסעד יוסף כנאנה

ומשתתפות בצער המשפחה

מק"י / סניף ירושלים

אבלים על מותו של החבר הוותיק

עבדאללה אבו ע'וש

חבר סניף אבו גוש

השבוע באתר "זו הדרך"

הפגנה מול כלא עופר בקריאה לשחרור מונד"ר עמירה, משפחות החטופים התפרצו לנאום נתניהו בכנסת, הודות לעזרת בן-גביר שוטרים אלימים חזרו לשרת בירושלים המזרחית ועוד...

zoha.org.il

אסעד יוסף כנאנה (צילום: זו הדרך)

מאות הצטרפו למשפחה האבלה, וביניהם פעילי המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י) והחזית הדמוקרטית לשלום ושוויון (חד"ש), אישי ציבור ותושבים, בלוותם ביום שני (25.12), את המנהיג אסעד יוסף כנאנה בדרכו האחרונה.

הלוויה נערכה ביישוב יפיע, בראשו עמד שנים ארוכות.

אסעד יוסף נולד ב-1931. בשנות ה-20 לחייו, בימי הממשל

הצבאי, הצטרף למק"י. בהמשך מילא את תפקיד מזכיר סניף

המפלגה ביפיע. מ-1987 עד סוף שנות ה-90 כיהן כמזכיר

מחוז נצרת של מק"י.

ב-1960 הוקמה לראשונה מועצה מקומית ביפיע. בנובמבר

1965 נבחר אסעד יוסף לראשות מועצה, הוא היה הקומוניסט

הראשון שנבחר לעמוד בראש רשות מקומית בארץ. תושבי

יפיע נתנו בו אמון והוא מילא את תפקיד ראש המועצה במשך

25 שנה. נמנה עם מקימי חד"ש והיה חבר ועד ראשי הרשויות

המקומיות הערביות, ועד ההגנה על הקרקעות וארגונים

ציבוריים נוספים.

בוועידה ה-17 של מק"י (1972) נבחר לוועד המרכזי. כיהן

כחבר הלשכה הפוליטית של מק"י מ-1985 עד לפרישתו ב-

2002 ממסדות המפלגה וחד"ש.

בהופעתו בוועידה ה-16 של מק"י (1969) ביקר בחריפות

את מדיניות האפליה שמנהלים משרד הפנים ושאר רשויות

המדינה כלפי הרשויות המקומיות הערביות. בסיום נאומו

אמר: "הממשלה מכוונת את צעדיה ומאמציה למנוע הקמת

קואליציות דמוקרטיות וחזיתות עממיות – הכל כדי למנוע את

ייצוג הקומוניסטים וכוחות דמוקרטיים אחרים בהנהלת

הרשויות המקומיות הערביות. אולם אין הממשלה מצליחה

במדיניותה זו, ואנו, הקומוניסטים, הצלחנו להקים קואליציות

דמוקרטיות בכפר יאסיף, בעראבה, בעבלין ובטייבה". עשור

לאחר כנאנה נבחר תופיק זיאד, בראש חזית דמוקרטית,

לראשות עיריית נצרת.

לא נשכח את מסירותו של אסעד יוסף לפעילותו המפלגתית

והציבורית, את חתירתו לשלום ולצדק חברתי, את דבקותו

ת"ד 26205, ת"א 6126102, טל' 03-6293944, zohaderekh@gmail.com

אתר זו הדרך zoha.org.il מק"י : maki.org.il info@maki.org.il